

TISKOVÁ ZPRÁVA

ZÁMECKÝ PARK LIPOVÁ 2021

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Evropský fond pro regionální rozvoj

Pro vodu,
vzduch a přírodu

ZÁMECKÝ PARK v Lipové byl zrekonstruován, revitalizován a následně otevřen nejširší veřejnosti 30. října roku 2015. Spolek Via Tempora Nova získal areál zámku a zámeckého parku v listopadu roku 2011, od roku 2012 se pak průběžně snaží o nápravu škod způsobených na vegetaci parku během posledních sedmdesáti roků. Předně došlo k odstranění náletové zeleně v prostoru barokního parteru a v prostoru mezi zámeckou budovou a Zámeckým rybníkem. Zde byla největší výzvou likvidace účelových staveb, kterou zde postavila armáda, ačkoliv se jednalo od roku 1958 o pozemky, které byly chráněny jako kulturní památka. Tento status nebránil posledním majitelům zámeckého areálu, zejména ONV Teplice stejně jako restituentce Mgr. Ebelové, aby park nedevastovaly. Stejný přístup měli i obyvatelé obce Lipová, kteří si v zámeckém parku udělali několik divokých skládek. Zlom v přístupu přišel až s novým majitelem, kterým je spolek Via Tempora Nova. Ten získal dotaci na rekonstrukci parku z rozpočtových prostředků Operačního programu životní prostředí, z evropského Fondu soudržnosti a to v roce 2015.

V rámci rekonstrukce se zrekonstruoval zejména barokní parter s jeho typickou barokní výsadbou včetně rozsáhlého rozária. Zcela znovu byl pak založen prostor rozária minor, který obklopuje rovněž nově založené habrové bludiště. V rámci projektu byly odstraněny všechny náletové stromy a keře stejně tak jako přestárlé a nemocné stromy. Byly založeny trávnickové plochy a vysazeno 181 kusů stromů a 15.203 kusů keřů. Došlo k výsadbě několika desítek vzácných exemplářů exotických stromů, vhodně doplňujících původní barokní výsadbu. Z vysazených nových habrových alejí bylo vytvořeno nové zámecké bludiště. Došlo k obnově travního porostu v prostoru zámeckého parku a porost je pravidelně v celém rozsahu udržován, takže je vytvořena souvislá odpočinková zóna. Celková udržitelnost projektu Rekonstrukce zámeckého parku je deset let od ukončení fyzické realizace projektu, což ovšem neznamená, že zámecký park bude stagnovat v té podobě, v jaké byl dokončen bezprostředně po realizaci v roce 2015. Naopak. Nutno však připomenout, že práce, které prováděla firma GABRIEL s.r.o. nebyly provedeny zcela v souladu s požadavky na výsadbu, takže náš spolek musí průběžně investovat značné prostředky na údržbu parku a znovuvysazení keřů uhynulých stromů. V roce 2017 začala projektová příprava na dokončení parku směrem k hlavní obecní komunikaci, tzv. HORTUS AQUATICUS. Tento projekt se začal uskutečňovat po získané dotaci z OPŽP v roce 2019 a bude ukončen v roce 2024. Bohužel práce se protahují jednak z důvodu pandemie COVID, jednak proto, že na pozemcích koupených od obce jako travnatá plocha bylo odkryto rozsáhlé nelegální úložiště komunálního odpadu, který musí být likvidován. Nicméně v rámci

projektu již je vysazeno na šedesát nových stromů a na dva tisíce keřů. Dále se bude pracovat na zlepšení přístupnosti parku zejména z centrální části obce. Průběžně se členové spolku starají o novou výsadbu dalších keřů, zejména růží a rododendronů, v počtu až několika desítek v každém vhodném vegetativním období, které následně svými květy prozáří plochy zámeckého parku.

Došlo i na další rozšíření parku, a to v severní části nad zámekem, kde byla vysazena nová zámecká štěpnice, která je průběžně udržována novou výsadbou a pravidelným sekáním travnatých ploch. Již v roce 2021 některé stromy přinesly první ovoce, takže se naplňuje nejen význam ekonomický ale rovněž vzdělávací, protože návštěvníci se mají možnost seznámit s mnoha odrůdami původních i nových druhů ovoce. Bohužel zcela pravidelně nepřizpůsobiví jedinci a vandalové z řad lipovských občanů nové stromky lámou a ničí, takže každoročně vysazujeme nových cca dvacet ovocných stromů.

Průběžně se pak zámeckému areálu dostává mediální propagace, která ve svých důsledcích zvyšuje návštěvnost nejen zámeckého areálu. Park se tak stal první prakticky znovu rehabilitovanou částí zámeckého areálu, která může bezesbytku sloužit veřejnosti. Park byl v roce 2016 otevřen veřejnosti celoročně každodenně a bezúplatně. Park i v roce 2021 sloužil celoročně občanům k rekreaci, která je právě nyní v době pokračující koronavirové krize tak důležitou součástí života každého z nás. Z důvodů pandemie ale v roce 2021 nebylo možno uspořádat žádné společenské ani kulturní akce, nicméně v parku proběhlo několik svatebních obřadů pod širým nebem.

Již v roce 2016 byla vydána za podpory Ministerstva kultury nová publikace seznamující zájemce s historií panství Lipová i s vývojem vlastního zámeckého parku. Průběžně dle potřeb se vydávají další letáky, plnící i funkci základně edukační. V parku jsou trvale umístěny informační tabule, seznamující návštěvníky jak s historií parku, tak s jeho přítomností a vhodným způsobem připomínají spoluúčast Evropské unie a Ministerstva životního prostředí při financování záchrany a obnovy zámeckého parku. Celkové náklady na údržbu parku přesáhly v roce 2021 částku 200. 000.- Kč, které byly hrazeny z prostředků spolku Via Tempora Nova, přičemž se jednalo především o prostředky na likvidaci nežádoucí zeleně, prostředky na novou výsadbu uhynulých jedinců, at' stromů či keřů a o platby brigádníkům, pomáhajícím při sezonních pracích v parku. Nemalé prostředky byly vynaloženy i na znovu vysazení zničené zeleně. Chtěli bychom vyzdvihnout spolupráci s Romskou komunitou, bez jejichž pomoci bychom si dnes nedovedli představit údržbu parku na tak vysoké úrovni jako je tomu dnes. Bohužel v důsledku ničení výsadeb v parku členská základna spolku navrhuje park uzavřít do budoucna oplocením a vybírat vstupné tak, aby se alespoň nějaké finanční prostředky získali na průběžné udržovací práce v parku. Omezení volného vstupu bude zavedeno i na základě vandalských činů, kupříkladu ježdění osobními auty přes travnaté plochy, či ničení cestní sítě jízdou čtyřkolkami. Z tohoto důvodu bude také vydán nový návštěvní řád zámeckého parku a budou umístěny kamery a fotopasti, aby bylo možné vandaly identifikovat a potrestat dle zákona. Částečné zneprístupnění bude realizováno i v rámci stavebních prací při rekonstrukci zámecké budovy, která potrvá přinejmenším další tři roky.